

параклита” (“Об исхождении всесвятого и животворящего духа”); 3) “О первенстве римстем” (“О первенстве римстем по старшенстве епископа их”); 4) “О опресноках и баранку”; 5) “О пременению дней и празников” (“О пременению дней праздничных”; 6) а. “О святых храмах,”; б. “О образах, рекше о иконах”. Перша частина відрізняється насиченістю різними місцями зі Старого і Нового заповітів. У другій - автор часто використовує твори Максима Грека, причому сам вказує, що приводить такі записки, але в той же час не слідує за його повчаннями, а вільно ними оперує, додаючи полеміку зі *Скарпою П.* і *Б.Гербестом*. Особливо значні вставки зроблено автором у третій частині. Це 1) „Послання Варлаама Калаврийського до якогось Франтишка, учителя римської церкви, про першість папи“ (очевидно XIV ст.) та 2) „Сказання вкратці від літописця, сиріч - від кройніки, про латинян, які відступили від православних патріархів та звернуті були від першості своєї і від книг поминних, та про іконоборних парів в Костянтині граді царювавших еретицьких“. Існує точка зору, що *К.* була відповіддю на твір *Скарпи П.* „Про єдність церкви Божої“. В якійсь мірі це так, але завдання, що ставив перед собою її автор, набагато ширші. Книга *В. Суразького* була одним із перших творів полеміки та найкращою пам'яткою того часу. Разом з тим, часова віддаленість від праці *Скарпи* свідчить про

Книжиця (в 10-ти розділах) 1598 р.

назва видання - умовна. Рос. бібліографи XIX-XX ст. визначили її як „Книжица в десяти отделах“. Назва твору - на основі титульного аркуша, де значиться: “З друкарни Острозское в лѣто от создания мира зрс [7106], а от поплоти рожества господа Бога и спаса нашего Иисуса Христа лѣта афчи [1598] месяца июня 11, сіа книжица (підкреслено нами - *ред.*) видана“. Формат 8°. 144 нenum. арк.). Рядків - 21, 29, 15 Шрифти: 10 рядків - 59, 41, 82 мм. Гравюри: заставки; кінцівки, виливні прикраси: рамка на титулі. Склад твору: 1) передмова, починається словами: „Господу нашему Иисусу Христу повелѣваюшоу: еже, рече,

недостатню підготовленість православних до полеміки, що значною мірою компенсувались добрими знаннями святого письма та широким його використанням. Спрямовуючи головне вістря *К.* проти зовнішніх ворогів православ'я, автор не помічає орієнтації частини православних на об'єднання церков; це підтверджує його першочергова реакція на віддалені в часі твори католиків. *К.* є першим полемічним твором, написаним церковнослов'янською мовою.

Місце зберіг.: Україна - Київ: ЦНБ НАН України, Львів: ЛНБ НАН України, НМЛ; Росія - Москва: ДБР, ДІМ, РДАДА, Санкт-Петербург: РНБ, БАНР, б-ка Петербурзького ун-ту; Білорусь: Держ. б-ка Білорусі; Литва: БАН Литви, б-ка Вільнюс. ун-ту та ін.
Опубл.: ППЛ...- Т. 2.- С. 633-938.

Каталоги стародруків: Быкова.- № 8.- С. 24-25; Запаско, Ісаєвич.- І.- № 19.- С. 29; Каменева, Гусева.- № 4.- С. 12; Каратаєв І.- № 119.- С. 238-241; Каратаєв ІІ.- № 96.- С. 17; Максименко.- № 189.- С. 36; Петров, Бірюк, Золотарь.- № 27.- С. 24-25; Родоский.- № 22.- С. 37, 38; Свенцицкий.- № 489(424).- С. 137; Строев І.- № 26.- С. 63-64; Строев ІІ.- № 26.- С. 21; Ундольский.- № 104.- Ствп. 17 (ця книга зазначена, як “Сб. Острожский (О вѣрѣ единой) в 6-ти отделах. Острог, 1588”).

Лит.: Грушевський Історія української літератури...- Т. V.- Кн. 2.- С.85-88; Єфремов С. Історія...- С. 121-122; Завитневич В.З. „Палинодия“...- С. 56-59, 90-107; Копержинський К. Український письменник XVI століття. Василь Суразький // Наук. збірник за рік 1926. Записки наук. т-ва в Києві (тепер іст. секція Всеукр. АН).- К., 1926.- Т. 21.- С. 38-72; Микитась В.Л. Українська література в боротьбі проти унії.- К., 1984.- С. 33-34.

глаголю вамъ...“ і закінчується: “сего ради листы тые, святейшаго патріархи посланія, преведши на Словенській языкъ, и в сей настоящей книжици (підкреслено нами *ред.*), типарнымъ художествомъ, напечатахом на пользу і утверженіє правовѣрнымъ христіаномъ”; 2) на арк. 26 вміщений „Чин или оглавление еже съдержит в собѣ сіа книжица“ (підкреслено нами - *авт.*, *ред.*). У ньому кожне послання, починаючи з другого, має назву „лист“; 3) вісім послань Александрійського патріарха М. Пігаса; 4) послання *Костянтина кн. Острозького*; 5) послання українського полеміста *Івана Вишенського В.-К. кн. Острозькому* - „Благочестивому княжати Василю и всѣм христіанам православным... от святоє афонское горы скитсвующих“ - єдина прижит-

